

Rezultat poslovanja poduzeća

Stražanac, Matea

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:145:721327>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-10**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek

Ekonomski fakultet u Osijeku

Stručni studij (Trgovina)

Matea Stražanac

Rezultat poslovanja poduzeća

Završni rad

Osijek, 2020.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek

Ekonomski fakultet u Osijeku

Stručni studij (Trgovina)

Matea Stražanac

Rezultat poslovanja poduzeća

Završni rad

Student: Matea Stražanac

JMBAG: 0010220683 3

e-mail: mateastrazanac97@gmail.com

Mentor: dr. sc. Ivan Kristek

Osijek, 2020.

Josip Juraj Strossmayer University Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Professional study (Trade)

Matea Stražanac

Business results of the company

Final work

Osijek, 2020.

IZJAVA

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je _____ završni _____ (navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. Izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Matea Stražanac

JMBAG: 0010220683 3

OIB: 74272921504

e-mail za kontakt: mateastrazanac97@gmail.com

Naziv studija: Stručni studij Trgovina

Naslov rada: Rezultat poslovanja poduzeća

Mentor/mentorica rada: Izv. Prof. dr.sc. Ivan Kristek

U Osijeku, _____ 20.07.2020. _____ godine

Potpis *Matea Stražanac*

SAŽETAK:

U završnom radu analizirano je poslovanje i razvoj Termes Grupe d.d. za 2017./2018. godinu koje je potkrijepljeno teorijskim i praktičnim djelom. Da bi se saznale potrebne informacije vezane uz poslovanje poduzeća te njegovu stabilnost, potrebno je koristiti određene metode i analize, koje se najčešće provode kroz 4 kvartala godišnje. Rad kroz horizontalnu analizu bilance i računa dobiti i gubitka prikazuje promjene vrijednosti stavki financijskih izvještaja na godišnjoj razini promatranih razdoblja 2017. i 2018. godine. Kroz vertikalnu analizu prikazuju se promjene u strukturi imovine i obveza u bilanci, te promjene u strukturi prihoda i rashoda u računu dobiti i gubitka.

Ključne riječi: analiza poslovanja, poslovanje poduzeća, Termes Grupa d.d., horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka, vertikalna analiza

Abstract and keywords

The final paper analyzes the business and development of Termes Group d.d. for 2017/2018 year and is supported by theoretical and practical work. In order to find out the necessary information related to the company's business and its stability, it is necessary to use certain methods and analyzes, which are usually conducted through 4 quarters per year. The work through the horizontal analysis of the balance sheet and income statement shows changes in the value of items in the financial statements on an annual basis for the observed periods 2017 and 2018. The vertical analysis shows changes in the structure of assets and liabilities in the balance sheet, and changes in the structure of income and expenses in the income statement.

Keywords: business analysis, business operations, Termes Group d.d., horizontal analysis of balance sheet and profit and loss account, vertical analysis

Sadržaj:

1. Uvod	1
2. Metodologija rada	2
2.1 Predmet istraživanja	2
2.2 Metode istraživanja	2
3. Pojam financijskih izvještaja	3-4
3.1 Elementi i mjerenja financijskih izvještaja	4-7
3.2 Temeljni financijski izvještaji	7-8
3.2.1 Bilanca	8-9
3.2.2 Račun dobiti i gubitka	9-10
3.2.3 Izvještaj o novčanom tijeku	10-12
3.2.4 Izvješće o promjenama kapitala	12
3.2.5 Bilješke uz financijske izvještaje	12-13
3.3 Analiza financijskih izvještaja pomoću pokazatelja	13-14
3.4 Horizontalna analiza financijskih izvještaja	14-15
3.5 Vertikalna analiza financijskih izvještaja	15-16
4. Analiza financijskih izvještaja na primjeru Termes grupe d.d.	16
4.1 Termes grupa d.d.	16-17
4.2 Horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka	18-24
4.3 Vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka	24-31
5. Zaključak	32
Literatura	

1. Uvod

Cilj ovog rada je upoznati se s temeljnim financijskim izvještajima i analizirati poslovanje na primjeru Termes Grupe d.d. koja je jedna od većih poduzeća na istočnom djelu teritorija Hrvatske. Kako bi se dobila jasnija slika o trenutnom stanju pojedinog poslovnog subjekta, sastavljaju se financijska izvješća koja predstavljaju podlogu za analizu poslovanja te donošenje odluka određenog subjekta. Cilj kojemu teži svaki poslovni subjekt je postizanje održivog i uspješnog poslovanja.

Svako poduzeće ima za cilj biti što profitabilnije i sigurnije u svom poslovanju, a kako bi se razvoj poduzeća omogućio i kako bi se on ostvario, potrebno je imati relevantne, pravovremene i pouzdane informacije o stanju u poduzeću. Isto tako ukoliko poduzeće želi postići određenu razinu razvoja koja bi omogućila nesmetano poslovanje i konkurentnost na današnjem tržištu nužno je pratiti trendove u pojedinoj gospodarskoj grani, ali isto tako, nužno je pratiti i vlastito poslovanje i uočiti kreće li se ono u željenom smjeru.

Analizi financijskih izvještaja prethodi teorijski dio u kojemu su opisani temeljni financijski izvještaji: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom tijeku, izvještaj o promjenama glavnice te bilješke uz financijske izvještaje kao i pokazatelji. Zatim slijede poglavlja o horizontalnoj i vertikalnoj analizi, te sama primjena istih na poslovnom subjektu. Nakon teorijskog djela, grupa Termes d.d. analizirana je pomoću horizontalne i vertikalne analize, te su prikazani njezini podaci.

2. Metodologija rada

2.1 Predmet istraživanja

Predmet istraživanja ovog rada je poslovanje grupe Termes d.d. u razdoblju 2018.-2019. Cilj istraživanja je upoznati se sa temeljnim finansijskim izvještajima, kao i provesti analizu finansijskih izvještaja putem vertikalne i horizontalne analize. Isto tako potrebno je zaključiti kako analizirani poslovni subjekt posluje trenutno, u odnosu na prijašnje godine poslovanja.

2.2 Metode istraživanja

Metode istraživanja koje su korištene pri izradi diplomskog rada su:

- metoda kompilacije – preuzimanje tuđih opažanja, stavova i zaključaka
- metoda deskripcije – opisivanje i očitavanje činjenica, ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja
- statistička metoda – opći zaključak o prosječnoj vrijednosti obilježja
- metoda komparacije – usporedba poslovanja tijekom godina te s konkurentima
- matematička metoda – izračun finansijskih pokazatelja.

Za izradu ovog završnog rada korištena je stručna literatura, internetske stranice, internetske stranice analiziranih poduzeća te finansijska izvješća preuzeta sa Finansijske agencije, te samih stranica poslovnog subjekta Termes d.d.

3. Pojam financijskih izvještaja

Značajan dio informacija nastaje u računovodstvu, a najvažnije informacije zapisuju se u financijske izvještaje jer svako poslovanje zahtjeva postojanje informacija povjesti poslovanja.

Svrha računovodstva svakog poduzeća je pružiti i prikazati stvarno stanje i informacije u obliku financijskih i računovodstvenih izvještaja. Stoga financijski izvještaji moraju biti istiniti i relevantni te prikazivati financijsku situaciju, uspješnost poslovanja kao i sposobnost poduzeća za stvaranje pozitivnog novčanog toka, tj. stvaranje novca. Svrha financijskih izvještaja je učiniti informacije o uspješnosti, financijskom položaju i novčanom toku poduzeća dostupne korisnicima, odnosno vanjskim korisnicima koji takve informacije moraju rabiti za odlučivanje o budućim ekonomskim aktivnostima i daljnjem poslovanju.

Žager i sur. (2008: 52) naglašavaju kako financijski izvještaji predstavljaju temeljnu podlogu i polaznu točku za analizu poslovanja poduzeća. Izvještaji pružaju informacije o poduzeću (imovini, obvezama, glavnici, prihodima i rashodima (financijskom rezultatu), ostalim promjenama glavnice te novčanim tijekovima), dok je zadatak računovodstva, kao uslužne funkcije koja je prijeko potrebna za upravljanje poduzećem, prikupljanje i obrada podataka financijske prirode te prezentiranje dobivenih informacija zainteresiranim korisnicima.

„Cilj financijskog izvještavanja jest informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća i o uspješnosti poslovanja“ (Žager i drugi, 2003:28).

S obzirom da moraju biti raspoloživi investitorima i ostalim eksternim korisnicima temelje se na računovodstvenom procesiranju prošlih poslovnih događaja, te moraju istinito i fer prikazivati trenutnu financijsku situaciju i uspješnost, kao i sposobnost poduzeća da stvara novac odnosno da ostvaruje pozitivan novčani tok.

Prema Novaku (2000, 2002) financijski izvještaji nisu dokumenti koji služe samo državnim institucijama za nadzor i kontrolu regularnosti poslovanja poduzeća već i u svrhu internih potreba poduzeća. Financijska izvješća svoju svrhu pronalaze i u rukama investitora i kupaca poduzeća, kojima uvid u financijska izvješća predstavlja uporište za donošenje odluke o investiranju, odnosno kupovini poduzeća.

Prema Zakonu o računovodstvu u Republici hrvatskoj, obvezna financijska izvješća čine(NN 78/15, 134/15):

1. izvještaj o financijskom položaju (bilanca),
2. račun dobiti i gubitka (izvještaj o uspješnosti poslovanja),
3. izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
4. izvještaj o promjenama vlasničke glavnice (kapitala),
5. izvještaj o novčanom toku,
6. bilješke uz financijske izvještaje.

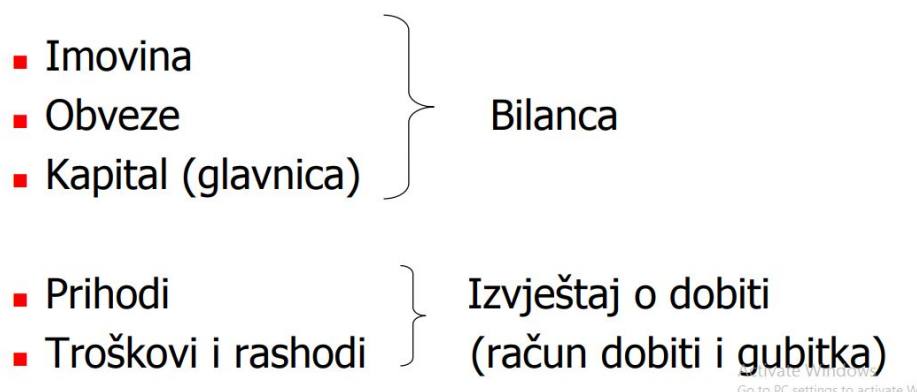
Svi navedeni financijski izvještaji daju pregled financijskog stanja, kako pravnih, tako i fizičkih osoba, kao i ostalih obveznika financijskog izvještavanja za određeno poslovno razdoblje, a što je gotovo uvijek slučaj da se radi o jednoj godini. Upravo se pregledom financijskih izvještaja određene pravne ili fizičke osobe može dobiti cjelokupna slika poslovanja promatrane osobe za određeno navedeno razdoblje, odnosno mogu se utvrditi

problemi sa kojima se te fizičke ili pravne osobe susreću tijekom svog poslovanja (Sever et al;2008:47).

3.1 Elementi i mjerenja financijskih izvještaja

Financijski izvještaji prikazuju financijske učinke transakcija i ostalih događaja svrstavajući ih u šire skupine prema njihovim ekonomskim obilježjima. Te šire skupine se nazivaju elementi financijskih izvještaja.

■ Elementi financijskih izvještaja

Slika 2.: Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja (izvor: Dr.sc Hrvoje Perčević, Efzg.unizg prezentacija)

Slika 1. Prikazuje elemente financijskih izvještaja koji se nalaze u neposrednom izravnom odnosu. Pa su tako imovina, kapital i obveze elementi koji su u izravnom odnosu s mjerenjem financijskog položaja u bilanci poduzeća. Elementi koji su u izravnom odnosu s mjerenjem uspješnosti poslovanja poduzeća u računu dobiti i gubitka su prihodi i rashodi. Dok izvještaj o novčanom toku odražava elemente računa dobiti i gubitka kao i promjene elemenata bilance, odnosno novčanih primitaka i izdataka.

Prezentiranje ovih elemenata u bilanci stanja i bilanci uspjeha uključuje proces njihovog daljnjeg raščlanjivanja.

Imovina subjekta je rezultat prošlih transakcija ili drugih prošlih događaja. Subjekti obično stječu imovinu kupnjom ili proizvodnjom, ali i druge transakcije i događaji mogu stvarati imovinu. Buduća ekonomska korist sadržana u imovini predstavlja potencijal koji, izravno ili neizravno, doprinosi priljevu novca i novčanih ekvivalenata u subjekt. Taj potencijal može biti proizvodni i predstavljati dio poslovnih aktivnosti subjekta. On može i poprimiti oblik pretvaranja u novac ili novčane ekvivalente ili sposobnost smanjivanja odljeva novca, kao u slučaju kada alternativni proizvodni proces smanjuje troškove proizvodnje.

Obveze su dužnost ili odgovornost da se postupi ili nešto izvrši na određeni način. One mogu biti zakonski izvršive kao posljedica obvezujućeg ugovora ili zakonskih zahtjeva. Međutim, obveze također proizlaze iz uobičajene poslovne prakse, običaja i želje da se održe dobri poslovni odnosi ili djeluje na pravedan način.

Kapital je uz rad i zemlju jedan od temeljnih čimbenika proizvodnje, a iskazuje se kroz vrijednost koja se ulaže u neku ekonomsku djelatnost sa svrhom uvećanja krajnje dobiti. Svim poslovnim subjektima potreban je kapital, a njegova veličina ovisi i o vrsti posla kojom se subjekt bavi, pa tako npr. Reklamne agencije ili tvrtke za čišćenje uredskih prostora trebat će manji kapital u vidu opreme i prostora u odnosu na proizvođače čelika ili automobila. Kada ne postoji mogućnost stjecanja kapitala na način da se uzme zajam kod banke ili drugih zajmodavaca, tada se najčešće prikuplja prodajom dionica ili vlasničkog kapitala.

Prihodi proizlaze iz redovnih aktivnosti subjekta i označavaju se nizom različitih naziva, kao što su prihodi od prodaje, naknade, kamate, dividende, tantijeme, zakupnine i sl. Različite vrste imovine mogu se povećati putem prihoda, u koje najčešće spada novac, potraživanja, robe i usluge koje su primljene u zamjenu za isporučenu robu i usluge i sl. Ali isto tako prihodi mogu nastati iz izmirenja obveza, npr. subjekt može isporučiti robe i usluge zajmodavcu radi izmirenja obveze po osnovu otplate nepodmirenog zajma.

Rashodi koji proizlaze iz redovnih aktivnosti subjekta obuhvaćaju, npr., troškove za prodane proizvode, troškove plaća i troškove amortizacije. Rashodi obuhvaćaju gubitke kao i rashode koji proizlaze iz redovnih aktivnosti subjekta. U rashode se ubrajaju i oni gubici koji su nastali kao posljedica nepogoda kao što su požari i poplave, kao i onih koji proizlaze iz prodaje dugoročne imovine. (Konceptualni okvir za financijsko izvještavanje, IFRS Foundation) <http://www.srr-fbih.org/File/Download?idFi=261>

Mjerenje elemenata financijskih izvještaja je proces utvrđivanja novčanih iznosa po kojima su priznati elementi iskazani u financijskim izvještajima, a proces uključuje izbor određenih vrsta mjerenja korištenih u različitim kombinacijama. Tako je utvrđena novčana vrijednost rezultat primjene određene metode mjerenja vrijednosti imovine, obveza, glavnice ili prihoda

i rashoda. Metodom mjerenja se utvrđuju primjerice troškovi nabave, fer vrijednosti ili vrijednosti podmirenja obveze. Ovisno o ciljevima financijskog izvještavanja, obilježjima potrebnih financijskih informacija i s njima povezanim troškovima, moguće je primijeniti različite metode vrednovanja za različite oblike imovine, obveza i prihoda ili rashoda. (Mrša, Josipa ; Čičak, Josip, Računovodstvo, revizija i financije (0353-8087) **XXVI** (2016), 10.; 154-156, CROSBİ).

Čičak (2018:36) u svom radu navodi troškovne metode, fer vrijednost i tekuće tržišne cijene te mjere na osnovi novčanih tijekova koje uključuju ostvarivu vrijednost (utrživa vrijednost) i sadašnju vrijednost.

Osnovica za mjerenje imovine i obveza:

1. *Po trošku nabave* (trošak kupnje) imovina se mjeri po plaćenom iznosu novca ili novčanih ekvivalenata, odnosno prema fer vrijednosti naknade dane za njihovu nabavu u vrijeme njihova stjecanja.
2. *Prema tekućem trošku imovina* se mjeri po iznosu novca ili novčanih ekvivalenata koji bi se trebali isplatiti ako bi se imovina pribavljala u sadašnjosti,
3. *Ostvariva (utrživa) vrijednost* imovinu mjeri po iznosu novca ili novčanih ekvivalenata koji se može dobiti prodajom imovine u toku poslovanja,
4. *Prema sadašnjoj vrijednost* imovina se mjeri i evidentira se po diskontiranoj sadašnjoj vrijednosti budućih neto novčanih priljeva za koje se očekuje da će se ostvariti u poslovanju.(izvor:

<https://www.racunovodja.hr/33/mjerenje-elemenata-financijskih-izvje-taja-uniqueidmRRWSbk196E4DjKFq6pChBZsCk8bXzARdeJ4z5ar7GS6pCmJDE-N7A/>)

Razlika koja postoji između povijesnog troška i stvarnog položaja poduzeća na tržištu pokušava se riješiti uvođenjem fer vrijednosti, jer financijsko računovodstvo često ne može pokazati stvarni financijski položaj poduzeća, a zasniva se na načelu povjesnog troška i nastanka događaja.

3.2 Temeljni financijski izvještaji

Kao što je već opisano u tekstu, financijski izvještaji su poslovni dokumenti kojima poduzeće daje informacije o rezultatima svojih transakcija osobama i organizacijama izvan poduzeća i korisnicima unutar poduzeća. Prikazuju samo prošle događaje, ne iskazuju tržišnu vrijednost firme i dobrim dijelom se temelje na procjenama te su izvor važnih podataka.

Temeljna financijska izvješća koja poduzetnik obvezno sastavlja su :

- Bilanca
- Račun dobiti i gubitka
- Izvješće o promjenama glavnice
- Izvješće o novčanom toku
- Bilješke uz financijska izvješća

3.2.1 Bilanca

Bilanca je sustavan pregled imovine, kapitala i obveza na točno određeni dan, odnosno datum, najčešće je to 31.12., te je sačinjena od dva dijela. Bilancom stanja utvrđuje se cjelokupna aktiva (imovina) i cjelokupna pasiva (izvori financiranja). Pruža korisnicima informacije o tome što poduzeće ima na određeni dan (aktiva), što poduzeće duguje i što mu ostaje kada se od imovine oduzme obveza (pasiva). (izvor: <https://www.poslovni.hr/trzista/bilanca-je-najvazniji-dokument-tvrtke-149649>).

BILANCA

AKTIVA	=	PASIVA
<u>DUGOTRAJNA IMOVINA:</u> - nekretnine i oprema - nematerijalna, finansijska i dr.		<u>VLASTITI KAPITAL:</u> - temeljni (upisani) kapital - dobit (neisplaćena tekuća, zadržana i preraspoređena) - gubitak (smanjuje vrijednost)
<u>KRATKOTRAJNA IMOVINA:</u> - zalihe - potraživanja - novac i dr.		<u>TUĐI KAPITAL (OBVEZE):</u> - dugoročne obveze - kratkoročne obveze

Slika 3. Temeljna struktura bilance

(izvor: <https://www.teb.hr/novosti/2013/cemu-menadzerima-sluzi-bilanca/>)

Aktiva bilance predstavlja sva materijalna (zemljište, zgrade) i nematerijalna sredstva (licence, patenti), proizvodnju, finansijska ulaganja, gotovinu, potraživanja, sirovine, poluproizvode te gotovu robu. Aktiva se dijeli na dugotrajnu imovinu koja poglavito obuhvaća nekretnine i opremu, nematerijalnu imovinu, ulaganja i prava s rokom uporabe dužim od 12 mjeseci, te kratkotrajnu imovinu koja se obično sastoji od zaliha, potraživanja i novca. Dok pasiva bilance obuhvaća temeljni kapital, rezervne obveze, rezerve iz dobiti, rezerve za vlastite dionice te revalorizacijske rezerve odnosno zadržanu dobit. U pasivu se također ubrajaju sve kratkoročne obveze prema poduzetnicima i dobavljačima. Temeljni kapital nema rok dospijea i ne može se isplatiti, pa je stoga najkvalitetniji izvor financiranja poslovanja. Dugoročne obveze su obveze s rokom dospijea nakon dvanaest mjeseci, a kratkoročne s rokom do dvanaest mjeseci.

„Tri su glavna elementa koji sačinjavaju bilancu.

- Imovina- resurs koji je pod kontrolom poduzeća i proizlazi iz prošlih događaja i pomoću kojega ostvarujemo ekonomsku korist za buduća razdoblja
- Obveze- postojeći dugovi poduzeća koje je potrebno podmiriti iz vlastitih resursa
- Kapital- ostatak imovine nakon odbitka svih njegovih obveza“ (Grupa autora 2010. str. 57)

Prema Belaku V. (et al, 2008:175), bilanca je jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji pokazuje obujam i strukturu imovine, obveza i kapitala kojim društvo raspolaže na određeni dan (na kraju obračunskog razdoblja), redovito na kraju poslovne godine. Spomenuti izvještaj pokazuje financijski položaj odnosno stanje poduzetnika na određeni dan te služi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja.

3.2.2 Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka predstavlja financijski izvještaj koji prikazuje uspješnost poslovanja poduzeća kroz određeno vremensko razdoblje u kojemu je sadržan prikaz svih prihoda i rashoda, te ostvarenog financijskog rezultata u određenom obračunskom razdoblju. Isto tako daje odgovor na pitanje je li poduzeće ostvarilo svoj financijski cilj odnosno profitabilnost; pokazuje uspješnost poslovanja, te je glavni izvještaj za donošenje poslovnih odluka, kroz određeno razdoblje, obično od godinu dana. Sučeljavanjem prihoda i rashoda dobiva se razlika koja se naziva financijski rezultat. Poduzeće može ostvariti na kraju obračunskog razdoblja rezultat koji može biti pozitivan ili negativan.

Svi prihodi i rashodi se u računu dobiti i gubitka iskazuju u okviru četiri skupine aktivnosti:

- poslovne aktivnosti
- financijske aktivnosti
- udjel u dobiti, odnosno gubitku od pridruženih poduzetnika
- izvanredne ili ostale aktivnosti (Belak V., et al, 2008:84)

Račun dobiti i gubitka je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te njihovu razliku (dobit ili gubitak) u određenom obračunskom razdoblju. Ovaj izvještaj je posebno važan jer se na temelju njega ocjenjuje uspješnost poslovanja. Uspješnost poslovanja se definira kao sposobnost ostvarivanja određenih ciljeva. (Žager i dr.,2017:109).

Olovka d.d.

Račun dobiti i gubitka za godinu 201x

Prihodi od prodaje	350.000
Ostali poslovni prihodi	17.000
Poslovni prihodi	367.000
<hr/>	
Materijalni troškovi	189.500
Troškovi osoblja	74.250
Amortizacija	12.000
Ostali troškovi	6.500
Poslovni rashodi	282.250
<hr/>	
Financijski prihodi	3.450
Financijski rashodi	8.900
Izvanredni prihodi	2.000
Izvanredni rashodi	500
<hr/>	
Dobit prije poreza	80.800
Porez (20%)	16.160
Neto dobit	64.640
<hr/> <hr/>	

* brojevi su izmišljeni

Slika 4. Račun dobiti i gubitka primjer

(izvor: <http://www.ekonomskirjecnik.com/definicije/neto-dobit.html>)**3.2.3 Izvještaj o novčanom tijeku**

„Izvještaj o novčanom tijeku jedan je od temeljnih financijskih izvještaja, koji pokazuje obujam i strukturu priljeva i odljeva novca i novčanih ekvivalenata u obračunskom razdoblju. Svrha je izvještaja na temelju sadašnjeg stanja, pokazati korisnicima mogućnost poduzeća u "stvaranja novca" u budućnosti, kao i "kvalitetu" ostvarenoga novčanog tijeka u promatranom obračunskom razdoblju.“ (Parać,2013:259).

“Izvještaj o novčanim tokovima sastavni je dio temeljnih financijskih izvještaja koji pokazuje izvore pribavljanja i način upotrebe novca.” (Žager, Mališ Sever, Mamić Sačer, Ježovita, & Žager, 2017).

Prema Dečman, N.(2012, 63(7-8), 453.), područje analize financijskih izvještaja, kao i izvještaja o novčanim tokovima zauzimaju vrlo značajno mjesto u sveopćoj poslovnoj analizi srednjih i velikih poduzeća. Osnovna zadaća analize je omogućiti razumijevanje izvještaja. Analize i postupci koji se najčešće koristi u analizi svih financijskih izvještaja su:

- horizontalna analiza
- vertikalna analiza
- analiza pomoću pokazatelja
- specijalizirane analize

Ocjena uspješnosti upravljanja novčanim tokovima u praksi se najčešće izvodi na temelju horizontalne analize te na temelju odnosa neto novčanih tokova i ukupnih prihoda. Pod horizontalnom analizom podrazumijeva se usporedba rezultata neto novčanih tokova tekućeg razdoblja u odnosu na prethodno razdoblje.

Dva su načina izrade Izvještaja o novčanom toku:

- Izravna ili direktna metoda
- Neizravna ili indirektna metoda

Pri korištenju izravne ili direktne metode upotrebljavaju se sve stavke novčanih primitaka, a odbijaju stavke novčanih izdataka. Ova metoda se zove izravna jer se svaka stavka primitka i izdatka određuje neposredno. Pri tome se novčani tok prikazuje u tri glavne skupine, a to su:

- operativne aktivnosti
- investicijske aktivnosti
- financijske aktivnosti

Izvještaj o novčanom toku prema neizravnoj ili indirektnoj metodi ne prikazuje posebno stavke primitaka i izdataka već prikazuje novac osiguran od operativnih aktivnosti u obliku neto dobiti. Neto dobit se nakon toga korigira za stavke promjene na računima koji utječu na novčani tok i stanje novca kao što su npr. kupci, dobavljači, povećanje/smanjenje zaliha, povećanje/smanjenje vrijednosti imovine.

Izrada i analiza izvještaja o novčanom toku pruža važne informacije o rezultatima upravljanja novčanim resursima te sposobnosti u savladavanju rizika poslovanja kroz osiguravanje

likvidnosti i solventnosti poslovnog subjekta. Uz to, daje ključne informacije za procjenu kvalitete zarade, stupnju obnovljivosti poslovnih resursa te stupnju konkurentnosti na tržištu.(izvor:

<https://www.poslovni.hr/kako-su-uspjeli/znate-li-cemu-sluzi-informacije-o-novcanom-toku-29364>)

3.2.4 Izvješće o promjenama kapitala

Ovaj izvještaj prikazuje promjene kapitala, odnosno kako se kapital mijenja od početka do kraja obračunskog razdoblja. Stanja i promjene u strukturi kapitala od sastavljanja početne do zaključne bilance prikazuje izvještaj o svim promjenama kapitala. Cilj sastavljanja ovog izvještaja je dati informaciju o strukturi i promjenama vlastitih izvora sredstava, dok bilanca daje informaciju samo o početnom i krajnjem stanju kapitala.(izvor: <https://www.alkascript.hr/>)

Izvještaj o promjenama kapitala obvezni su sastavljati srednji i veliki poduzetnici te tvrtke čiji vrijednosni papiri kotiraju na tržištu kapitala. Ovim se izvještajem prikazuju ne samo promjene glavnice nastale ulogom vlasnika i zaradom, već i rezultatom gospodarskih aktivnosti koji povećavaju ili smanjuju glavnice.

3.2.5 Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje dio su cjelovitih godišnjih financijskih izvještaja i obvezno ih sastavljaju svi poduzetnici (mikro, mali, srednji i veliki).

Bilješke uz financijske izvještaje sastavljaju svi obveznici, primjenom Zakona o računovodstvu (trgovačka društva i trgovci pojedinci, poslovne jedinice domaćih poduzetnika otvorene u inozemstvu, kao i poslovne jedinice inozemnih poduzetnika u Hrvatskoj i pravne i fizičke osobe obveznici poreza na dobitak).(Narodne novine, br. 109/07).

Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o novčanom tijeku i izvještaju o

promjenama kapitala sukladno odredbama odgovarajućih standarda financijskog izvještavanja (izvor: <https://www.hanfa.hr/>)

3.3 Analiza financijskih izvještaja pomoću pokazatelja

Analiza financijskih izvještaja se upotrebljava kako bi se odredila ekonomska i financijska pozicija poduzeća. U ovisnosti tko provodi analizu, postoje razne vrste analiza. Svrha financijske analize poduzeća je prikaz uspješnosti poduzeća kao i samih problema u poduzeću. Analiza temeljnih financijskih izvještaja omogućuje bolje razumijevanje samih financijskih

izvještaja, ali i daje različite informacije o poslovanju koje se međusobno dopunjuju, što je jako bitan faktor u donošenju budućih odluka.

„Analiza financijskih izvještaja podrazumijeva primjenu različitih analitičkih instrumenata i postupaka pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u informacije relevantne za odlučivanje i upravljanje te omogućava različite usporedbe važne za donošenje poslovnih odluka (unutar poduzeća, među poduzećima te u odnosu na industrijske prosjeke)". (Skočibušić, 2012: 22)

Razlikuje se nekoliko skupina financijskih pokazatelja:

- pokazatelje likvidnosti (liquidity ratios) – mjere sposobnost društva da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze,
- pokazatelje zaduženosti (leverage ratios) – mjere koliko se društvo financira iz tuđih izvora financiranja,
- pokazatelje aktivnosti (activity ratios) – mjere kako efikasno društvo svoje resurse upotrebljava,
- pokazatelje ekonomičnosti – mjere odnos prihoda i rashoda, tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda,
- pokazatelje profitabilnosti (profitability ratios) – mjere povrat uloženog kapitala, što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću,
- pokazatelje investiranja (investment ratios) – mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

Likvidnost je uz zaduženost pokazatelj stabilnosti poslovanja. U ovom kontekstu susrećemo se sa pojmovima solventnosti te nesolventnosti poslovanja. Likvidnost predstavlja sposobnost poduzeća da podmiruje svoje obaveze na vrijeme, odnosno pokazuje koliko je poduzeće učinkovito. Ukoliko je poduzeće nelikvidno znači da ne može podmirivati dospelje obaveze, te nije učinkovito.

Kriteriji uspješnosti poslovanja su pokazatelj aktivnosti, pokazatelj ekonomičnosti, profitabilnosti i pokazatelj investiranja. Upravljanje poslovanjem poduzeća osigurano je kroz ispunjenje svih kriterija dobrog, sigurnog i uspješnog poslovanja. Pokazatelji zaduženosti podrazumijevaju izvore financiranja koji se moraju otplatiti na kratak rok, obično do godine dana i na dugi rok.

Pokazatelji aktivnosti upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, a računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Odnos ukupnih prihoda i rashoda rezultira pokazateljem ukupne ekonomičnosti poslovanja.

Dok pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Isto tako pokazatelji se moraju staviti u odnos s osnovnim veličinama kako bi se mogli usporediti i kako bi se mogli donijeti ispravni zaključci o stanju poduzeća, jer inače sami za sebe ne znače ništa te postoji mogućnost krivog zaključka.

3.4 Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Financijska analiza predstavlja temelj za procjenu trenutnoga stanja poduzeća i donošenje odluka o poduzimanju daljnjih akcija. Pri tomu su bilanca i račun dobiti i gubitka ključni izvori podataka za potrebe ocjene financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzeća.

Komparativni financijski izvještaji predstavljaju temelj za provedbu horizontalne analize pri čemu se provodi analitički postupak uspoređivanja. Horizontalna analiza koristi se za utvrđivanje tendencija i dinamike promjena pojedinih pozicija financijskih izvještaja, i to:

- usporedbom svake godine sa prethodnom;
- odabirom jedne bazne godine s kojom će se uspoređivati ostale godine.

Horizontalnom analizom iskazuje se apsolutne i relativne podatke o povećanju/smanjenju pozicija u odnosu na prethodnu/baznu godinu.(izvor: http://www.efos.unios.hr/analiza-financijskih-izvjesca/wp-content/uploads/sites/257/2019/03/AFI-Pred2_2019.pdf)

Provedba horizontalne analize obuhvaća sljedeće korake:

- određivanje bazne godine
- računanje apsolutnog iznosa promjene vrijednosti svake pozicije po razdobljima,
- računanje postotnih promjena svake pozicije po razdobljima i
- interpretiranje dobivenih rezultata (izvor: završni rad, Marija Biondić, Pula 2017.)

Prema Sertiću (2013:24), horizontalna analiza prikazuje dinamiku promjena u iznosima osnovnih bilančnih pozicija i omogućava kompariranje financijskih izvještaja iz više razdoblja. To je koristan alat ne samo za investitore, koji uspoređujući kretanja poduzeća mogu donijeti odluku o ulaganju, već i za managere same kompanije koji ovom analizom mogu uočiti eventualna negativna kretanja na koje je potrebno pravovremeno reagirati.

Analize financijskih izvještaja su najčešće usporedba pokazatelja u brojkama dobivenih na kraju određenog razdoblja tj. poslovne godine. Pomoću toga moguća je usporedba između određenih razdoblja. Za prikaz dinamike koristi se bazni indeksa, a da bi se izračunale postotne promjene u pozicijama potrebno je odrediti jednu godinu kao baznu godinu, a ostale se uspoređuju s njom.

„Kod horizontalne analize može se pojaviti problem ako se dogode neke značajnije promjene u politici bilanciranja, promjene obračunskih sustava kod izrade financijskih izvješća ili na primjer inflacija. Tada se prvo moraju uskladiti bitne stavke da bi ovakva analiza uopće imala smisla.“ (Bolfek, Stanić i Knežević, 2010: 158).

3.5 Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Vertikalna analiza se najčešće provodi na financijskim izvještajima kao što su npr. bilanca i račun dobiti i gubitka, gdje se uspoređuju podaci prikupljeni tijekom jedne godine.

Prema Brekalo, F. (2004), vertikalna analiza bavi se sljedećim aspektima:

- Izvori kapitala – bitna je činjenica koliko je imovina financirana iz vlastitih (kapital), a koliko iz tuđih izvora (obveze) jer to utječe na pitanja o zaduženosti, korištenju financijske poluge i sl.
- Imovina u koju je kapital uložen – definira djelatnost koju poduzeće obavlja.
- Struktura prihoda i rashoda – ukazuje iz kojih je aktivnosti formiran poslovni rezultat.

U vertikalnoj analizi bilance aktiva i pasiva se označavaju sa brojem 100 i predstavljaju konstantnu veličinu, a sve druge pozicije se stavljaju u odnos s njima kako bi se odredio postotni odnos svih ostalih varijabli. Dakle, to je usporedba pojedine pozicije iz financijskih izvještaja u odnosu na uzetu konstantnu varijablu. (Vuko T.(2016), str.2).

Strukturalna financijska izvješća izračunata su na način da se u bilanci ukupna aktiva i pasiva izjednače sa 100, a ostali elementi bilance se prikazuju kao postotak od ukupne aktive i pasive. Kod računa dobiti i gubitka ukupni prihodi i ukupni rashodi se izjednače sa 100, a ostali elementi se prikazuju kao postotak od ukupnih prihoda i rashoda. Strukturni financijski izvještaji važni kod uspoređivanja s drugim poduzećima i u slučaju inflacije u gospodarstvu. Kod ove analize potrebno je promatrati koliko je imovina financirana iz vlastitih i tuđih izvora kako bi se utvrdila zaduženost promatranog poduzeća zbog budućeg financiranja poslovanja. (Crnković, Mijoč, Mahaček, 2010:127)

Ranogajec (2009.) navodi kako rezultati analize računa dobiti i gubitka daju odgovore na sljedeća bitna pitanja:

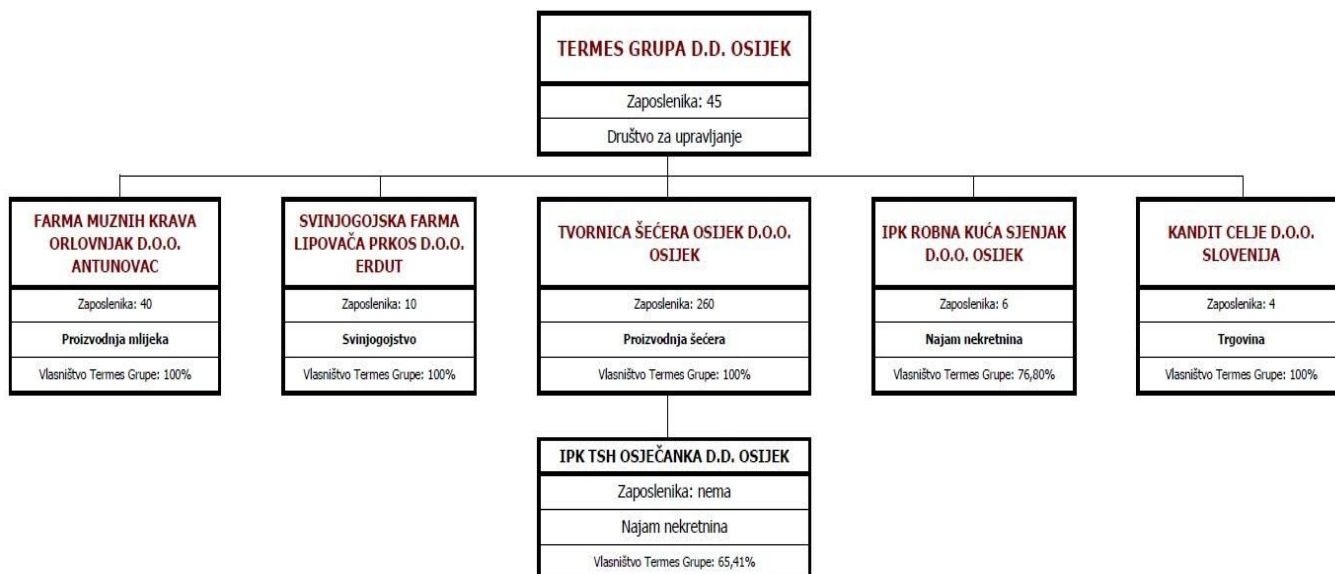
- Kolika je dobit u odnosu na srodna uspješna poduzeća i prosjek grane?
- Jesu li troškovi visoki ili niski u odnosu na srodna uspješna poduzeća i prosjek grane?
- Jesu li zalihe u skladu s ukupnom vrijednošću prodanih proizvoda?
- Je li bilo izgubljene prodaje zbog nedostatnih zaliha ili nepoštivanja rokova?

4. Analiza financijskih izvještaja na primjeru Termes grupe d.d.

Kako bi bilo moguće provesti horizontalnu i vertikalnu analizu, potrebno je imati uvid u bilancu Grupe Termes d.d. Kako bi se dao bolji uvid u podatke, prije iznošenja horizontalne i vertikalne analize, autorica je izradila tablice bilance Grupe Termes te račun dobiti i gubitka.

4.1 Termes grupa d.d.

Termes grupa d.d. Osijek je Tvrtka čiji je osnovni poslovni zadatak rukovođenje s članicama Grupe u cilju ostvarivanja što boljeg poslovnog rezultata za svako Društvo Grupe. Termes Grupa d.d. Osijek je slijednik tvrtki čije poslovanje seže preko stotinu godina unatrag i čije su se tvrtke bavile proizvodnjom šećera i konditorskih proizvoda u gradu Osijeku. Danas Termes Grupa d.d. obuhvaća nekoliko tvrtki:

Slika 5. grupacija Termes, tvrtke kćeri

Izvor: <http://www.termesgrupa.hr/hr/index.php/o-nama.html>

Temeljni kapital društva iznosi 144.000.000 kn i podijeljen je u 1.440.000 redovnih dionica oznake IPKK-R-A nominalne vrijednosti 100,00 kn. Matično društvo Termes Grupa d.d. Osijek obavlja koordinaciju svih aktivnosti članica Grupe. Termes Grupa d.d. je matično društvo koje upravlja članica grupe. Tijekom poslovnog razdoblja snage su bile usmjerene na ostvarivanje maksimalne konkurentnosti poslovanja u svim djelatnostima Grupe.

Termes Grupa d.d. Osijek u svom poslovanju ima fokus na slijedeće djelatnosti:

- Proizvodnja šećera
- Proizvodnja mlijeka
- Svinjogojska proizvodnja.

4.2 Horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka

Tablica 1. :Aktiva bilance horizontalna analiza

BILANCA					
stanje na dan 31.12.2018					
u kunama					
Obveznik:termes Grupa d.d.					
Naziv pozicije	AOP ozna ka	2017.	2018.	iznos povećanja/s manjenje	horizontal na analiza odnosa 2018. na 2017 u %
1	2	3	4		
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001	0	0		
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (AOP 003+010+020+031+036)	002	667.279.915	622.685.252	-44.594.663	-7%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (AOP 004 do 009)	003	11.488.788	10.186.720	-1.302.068	-11%
1. Izdaci za razvoj	004	7.974.543	6.835.701	-1.138.842	-14%
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005	3.132.860	2.969.634	-163.226	-5%
3. Goodwill	006	381.385	381.385	0	0,00
4. Predumjovi za nabavu nematerijalne imovine	007	0	0	0	0,00
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008	0	0	0	0,00
6. Ostala nematerijalna imovina	009	0	0	0	0,00
II. MATERIJALNA IMOVINA (AOP 011 do 019)	010	629.078.455	600.374.384	-28.704.071	-5%
1. Zemljište	011	170.473.420	170.044.826	-428.594	0,00
2. Građevinski objekti	012	310.180.155	299.976.749	-10.203.406	-3%
3. Postrojenja i oprema	013	135.034.518	114.292.895	-20.741.623	-15%
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014	2.103.016	1.856.499	-246.517	-12%
5. Biološka imovina	015	10.506.799	11.431.781	924.982	9%
6. Predumjovi za materijalnu imovinu	016	20.888	2.718.829	2.697.941	12916%
7. Materijalna imovina u pripremi	017	751.059	44.205	-706.854	-94%
8. Ostala materijalna imovina	018	8.600	8.600	0	0,00
9. Ulaganje u nekretnine	019	0	0	0	0,00
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (AOP 021 do 030)	020	951.624	0	-951.624	-100%
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	021	0	0	0	0,00
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	022	0	0	0	0,00
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	023	578.023	0	-578.023	-100%
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	024	0	0	0	0,00
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	025	0	0	0	0,00
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	026	0	0	0	0,00
7. Ulaganja u vrijednosne papire	027	0	0	0	0,00
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	028	373.601	0	-373.601	-100%
9. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	029	0	0	0	0,00
10. Ostala dugotrajna financijska imovina	030	0	0	0	0,00
IV. POTRAŽIVANJA (AOP 032 do 035)	031	0	0	0	0,00
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	032	0	0	0	0,00
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	033	0	0	0	0,00
3. Potraživanja od kupaca	034	0	0	0	0,00
4. Ostala potraživanja	035	0	0	0	0,00
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	036	25.761.048	12.124.148	-13.636.900	-53%

C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (AOP 038+046+053+063)	037	512.150.514	272.719.344	-239.431.170	-47%
I. ZALIHE (AOP 039 do 045)	038	408.110.555	228.066.372	-180.044.183	-44%
1. Sirovine i materijal	039	39.964.611	24.892.380	-15.072.231	-38%
2. Proizvodnja u tijeku	040	11.773.524	7.889.716	-3.883.808	-33%
3. Gotovi proizvodi	041	356.172.229	195.173.495	-160.998.734	-45%
4. Trgovačka roba	042	0	0	0	0,00
5. Predujmovi za zalihe	043	200.191	110.781	-89.410	-45%
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	044	0	0	0	0,00
7. Biološka imovina	045	0	0	0	0,00
II. POTRAŽIVANJA (AOP 047 do 052)	046	83.528.385	38.453.186	-45.075.199	-54%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	047	4.234.262	1.540.549	-2.693.713	-64%
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	048	0	0	0	0,00
3. Potraživanja od kupaca	049	29.983.715	17.019.536	-12.964.179	-43%
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	050	19.420	11.925	-7.495	-39%
5. Potraživanja od države i drugih institucija	051	32.109.774	17.875.802	-14.233.972	-44%
6. Ostala potraživanja	052	17.181.214	2.005.374	-15.175.840	-88%
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA (AOP 054 do 062)	053	4.817.271	2.102.268	-2.715.003	-56%
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	054	0	0	0	0,00
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	055	0	0	0	0,00
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	056	1.554.519	4.426	-1.550.093	-100%
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	057	0	0	0	0,00
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	058	0	0	0	0,00
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	059	0	0	0	0,00
7. Ulaganja u vrijednosne papire	060	0	0	0	0,00
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	061	1.824.668	676.837	-1.147.831	-63%
9. Ostala financijska imovina	062	1.438.084	1.421.005	-17.079	-1%
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	063	15.694.303	4.097.518	-11.596.785	-74%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	064	0	0	0	0,00
E) UKUPNO AKTIVA (AOP 001+002+037+064)	065	1.179.430.429	895.404.596	-284.025.833	-24%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	066	0	0	0	0,00

Izvor: Rad autora na temelju poslovnih podataka Grupe Termes d.d.

Termes Grupa d.d., prikazani su rezultati povećanja ili smanjenja pozicija aktive u apsolutnom iznosu i u postotnom iznosu.

U tablici 1. Aktiva bilance može se vidjeti kako Grupa Termes d.d., u 2018. bilježi negativan pad ukupne aktive za 24% u 2018. godini, u odnosu na 2017. Godinu. Rezultat toga je i ne ulaganje u povećanje ukupne dugotrajne imovine firme, koja također bilježi pad od 100% u 2018. Godini, ali isto tako može se vidjeti ulaganje u predujmove materijalne imovine koje bilježe jako veliki postotak rasta od 12916%.

Kratkotrajna imovina bilježi jako veliki pad u 2018. Od čak 47%(46,75), što je znatno veliki iznos, u odnosu na 2017. Međutim negativan trend je vezan uz poreznu imovinu, dok su sva potraživanja rezidenata podmirena.

Tablica 2.: Pasiva bilance horizontalna analiza

PASIVA					
A) KAPITAL I REZERVE (AOP 068 do 070+076+077+081+084+087)	067	365.759.656	219.916.042	-145.843.614	-40%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	068	144.000.000	144.000.000	0	0,00
II. KAPITALNE REZERVE	069	0	0	0	0,00
III. REZERVE IZ DOBITI (AOP 071+072-073+074+075)	070	95.908.918	95.908.918	0	0,00
1. Zakonske rezerve	071	7.200.000	7.200.000	0	0,00
2. Rezerve za vlastite dionice	072	27.020.882	27.020.882	0	0,00
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	073	-27.020.882	-27.020.882	0	0,00
4. Statutarne rezerve	074	0	0	0	0,00
5. Ostale rezerve	075	88.708.918	88.708.918	0	0,00
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	076	108.816.192	108.069.078	-747.114	-1%
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI (AOP 078 do 080)	077	0	0	0	0,00
1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	078	0	0	0	0,00
2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	079	0	0	0	0,00
3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu	080	0	0	0	0,00
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (AOP 082-083)	081	126.514.098	15.909.654	-110.604.444	-87%
1. Zadržana dobit	082	126.514.098	15.909.654	-110.604.444	-87%
2. Preneseni gubitak	083	0	0	0	0,00
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (AOP 085-086)	084	-109.479.552	-143.971.608	-34.492.056	32%
1. Dobit poslovne godine	085	0	0	0	0,00
2. Gubitak poslovne godine	086	109.479.552	143.971.608	34.492.056	32%
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	087	0	0	0	0,00
B) REZERVIRANJA (AOP 089 do 094)	088	3.264.493	12.889.790	9.625.297	295%
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	089	3.264.493	6.387.442	3.122.949	96%
2. Rezerviranja za porezne obveze	090	0	0	0	0,00
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	091	0	0	0	0,00
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	092	0	0	0	0,00
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	093	0	0	0	0,00
6. Druga rezerviranja	094	0	6.502.348	6.502.348	0,00
C) DUGOROČNE OBVEZE (AOP 096 do 106)	095	157.237.545	138.007.303	-19.230.242	-12%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	096	0	0	0	0,00
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	097	0	0	0	0,00
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	098	0	0	0	0,00
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	099	0	0	0	0,00
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	100	1.915.814	789.206	-1.126.608	-59%
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	101	150.088.214	132.148.580	-17.939.634	-12%
7. Obveze za predujmove	102	0	0	0	0,00
8. Obveze prema dobavljačima	103	0	0	0	0,00
9. Obveze po vrijednosnim papirima	104	0	0	0	0,00

10. Ostale dugoročne obveze	105	0	0	0	0,00
11. Odgođena porezna obveza	106	5.233.517	5.069.517	-164.000	-3%
D) KRATKOROČNE OBVEZE (AOP 108 do 121)	107	653.168.735	524.591.461	-128.577.274	-20%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	108	84.135.940	73.224.222	-10.911.718	-13%
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	109	122.221.227	174.516.897	52.295.670	43%
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	110	0	0	0	0,00
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	111	0	0	0	0,00
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	112	1.317.108	1.444.342	127.234	10%
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	113	117.997.982	175.655.822	57.657.840	49%
7. Obveze za predujmove	114	2.344.349	4.800.989	2.456.640	105%
8. Obveze prema dobavljačima	115	308.522.509	88.912.590	-219.609.919	-71%
9. Obveze po vrijednosnim papirima	116	0	0	0	0,00
10. Obveze prema zaposlenicima	117	2.398.722	2.142.235	-256.487	-11%
11. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	118	2.068.329	2.566.999	498.670	24%
12. Obveze s osnove udjela u rezultatu	119	0	0	0	0,00
13. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	120	0	0	0	0,00
14. Ostale kratkoročne obveze	121	12.162.569	1.327.365	-10.835.204	-89%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	122	0	0	0	0,00
F) UKUPNO – PASIVA (AOP 067+088+095+107+122)	123	1.179.430.429	895.404.596	-284.025.833	-24%
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	124	0	0		

Izvor: Rad autora na temelju poslovnih podataka Grupe Termes d.d.

U tablici 2. Pasiva bilance, kapital i rezerve bilježe pad od 40% u 2018. Godini. Rezultat toga je zadržana dobit i preneseni gubitak koji su u 2017. puno veće nego u 2018., te one iznose negativnih 87%. Isto tako gubitak poslovne godine u 2018. je veći za 32% u odnosu na 2017., što pridonosi negativnom predznaku kapitala i rezervi. Isto tako dugoročne obveze bilježe pad od 12%. Negativan trend također prati i kratkoročne obveze od negativnih 20% koji su rezultat obveza prema financijskim i drugim institucijama. Ukupna pasiva Termes Grupe d.d. bilježi pad od 24%, većinom zbog prenesenih gubitaka iz prijašnje 2017. Godine, obveza prema bankama, te kratkoročne obveze vezane uz podmirenje tekućih obaveza sa suradnicima i zaposlenima

Tablica 3.:Račun dobiti i gubitka horizontalna analiza

RAČUN DOBITI I GUBITKA u razdoblju 01.01.2018 do 31.12.2018

u kunama

Obveznik: Termes Grupa d.d.					
Naziv pozicije	AO P ozna ka	2017.	2018.	iznos povećanja/sm anjenje	horizontalna analiza odnosa 2018. na 2017 u %
1	2	3	4		
I. POSLOVNI PRIHODI (AOP 126 do 130)	125	604.529.232	480.744.117	-123.785.115	-20%
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	126	43.837.360	31.929.238	-11.908.122	-27%
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	127	464.874.688	366.699.141	-98.175.547	-21%
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	128	14.885.417	15.290.006	404.589	3%
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	129	5.765.756	422.261	-5.343.495	-93%
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	130	75.166.011	66.403.471	-8.762.540	-12%
II. POSLOVNI RASHODI (AOP 132+133+137+141+142+143+146+153)	131	719.304.337	581.079.563	-138.224.774	-19%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	132	-169.895.031	146.685.235	316.580.266	-186%
2. Materijalni troškovi (AOP 134 do 136)	133	629.427.533	286.040.224	-343.387.309	-55%
a) Troškovi sirovina i materijala	134	495.781.668	189.250.865	-306.530.803	-62%
b) Troškovi prodane robe	135	46.027.940	40.171.700	-5.856.240	-13%
c) Ostali vanjski troškovi	136	87.617.925	56.617.659	-31.000.266	-35%
3. Troškovi osoblja (AOP 138 do 140)	137	35.301.071	34.102.566	-1.198.505	-3%
a) Neto plaće i nadnice	138	22.314.913	21.657.731	-657.182	-3%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	139	7.994.288	7.662.813	-331.475	-4%
c) Doprinosi na plaće	140	4.991.870	4.782.022	-209.848	-4%
4. Amortizacija	141	50.634.005	44.324.155	-6.309.850	-12%
5. Ostali troškovi	142	12.358.511	8.333.899	-4.024.612	-33%
6. Vrijednosna usklađenja (AOP 144+145)	143	135.126.899	23.057.335	-112.069.564	-83%
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	144	0	0	0	0,00
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	145	135.126.899	23.057.335	-112.069.564	-83%
7. Rezerviranja (AOP 147 do 152)	146	890.997	3.065.076	2.174.079	244%
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	147	890.997	3.065.076	2.174.079	244%
b) Rezerviranja za porezne obveze	148	0	0	0	0,00
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	149	0	0	0	0,00
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	150	0	0	0	0,00
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	151	0	0	0	0,00
f) Druga rezerviranja	152	0	0	0	0,00
8. Ostali poslovni rashodi	153	25.460.352	35.471.073	10.010.721	39%
III. FINANIJSKI PRIHODI (AOP 155 do 164)	154	13.002.277	10.379.209	-2.623.068	-20%
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	155	0	0	0	0,00

2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima	156	0	0	0	0,00
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	157	0	0	0	0,00
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	158	138.238	88.996	-49.242	-36%
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	159	0	0	0	0,00
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	160	0	0	0	0,00
7. Ostali prihodi s osnove kamata	161	12.860.326	9.807.712	-3.052.614	-24%
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	162	0	0	0	0,00
9. Nerealizirani dobici (prihodi) od financijske imovine	163	0	0	0	0,00
10. Ostali financijski prihodi	164	3.713	482.501	478.788	12895%
IV. FINACIJSKI RASHODI (AOP 166 do 172)	165	30.888.914	38.944.409	8.055.495	26%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	166	3.608.568	8.300.383	4.691.815	130%
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	167	0	0	0	0,00
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	168	27.280.346	30.381.415	3.101.069	11%
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	169	0	0	0	0,00
5. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	170	0	33.076	33.076	0,00
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	171	0	0	0	0,00
7. Ostali financijski rashodi	172	0	229.535	229.535	0,00
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	173	0	0	0	0,00
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	174	0	0	0	0,00
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	175	0	0	0	0,00
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	176	0	0	0	0,00
IX. UKUPNI PRIHODI (AOP 125+154+173 + 174)	177	617.531.509	491.123.326	-126.408.183	-20%
X. UKUPNI RASHODI (AOP 131+165+175 + 176)	178	750.193.251	620.023.972	-130.169.279	-17%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 177-178)	179	-132.661.742	-128.900.646	3.761.096	-3%
1. Dobit prije oporezivanja (AOP 177-178)	180	0	0	0	0,00
2. Gubitak prije oporezivanja (AOP 178-177)	181	-132.661.742	-128.900.646	3.761.096	-3%
XII. POREZ NA DOBIT	182	-23.182.190	15.070.962	38.253.152	-165%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 179-182)	183	-109.479.552	-143.971.608	-34.492.056	32%
1. Dobit razdoblja (AOP 179-182)	184	0	0	0	0,00
2. Gubitak razdoblja (AOP 182-179)	185	-109.479.552	-143.971.608	-34.492.056	32%

Izvor: Rad autora na temelju poslovnih podataka Grupe Termes d.d.

Poslovni prihodi Termes Grupe d.d. u 2018. Godini padaju, u odnosu na godinu prije za 123.785.115 kune ili u postotku čak -20%. Poslovni rashodi u 2018. godini također bilježe pad od -20% ili -138.224.774 kuna u odnosu na 2017. godinu. Financijski

prihodi slijede negativan trend od -2.623.068kn ili -20%, dok rashodi bilježe rast u 2018. za 8.055.495kn ili za 26%. u odnosu na 2017. godinu.

Ukupni prihodi u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu manji za 126.408.183 kuna ili -20%, dok su ukupni rashodi također u padu za 130.169.279 kuna ili -17%. U 2017. godini prije oporezivanja poduzeće Grupa Termes d.d. bilježi gubitak od -132.661.742 kuna pa stoga nije obveznik plaćanja poreza na dobit, dok u sljedećoj godini poduzeće bilježi nešto manji gubitak od 3% u odnosu na 2018., ili 128.900.646 kuna te također nije obveznik plaćanja poreza na dobit. Može se reći kako 2018. Nije bila godina za Termes Grupu, pa tako u 2017. godini bilježi gubitak razdoblja od -109.479.552 kuna, a u 2018. godini bilježi gubitak od -143.971.608 kuna, što daje postotak gubitka od 32%.

4.3 Vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka

Tablica 4.: vertikalna analiza aktive bilance

BILANCA					
stanje na dan 31.12.2018					
u kunama					
Obveznik:termes Grupa d.d.					
Naziv pozicije	AOP oznaka	2017.	2018.	povećanje/ smanjenje 2017. u %	povećanje/ smanjenje 2018. u %
1	2	3	4		
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001	0	0		
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (AOP 003+010+020+031+036)	002	667.279.915	622.685.252	56,58	69,54
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (AOP 004 do 009)	003	11.488.788	10.186.720	0,97	1,14
1. Izdaci za razvoj	004	7.974.543	6.835.701	0,68	0,76
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005	3.132.860	2.969.634	0,27	0,33
3. Goodwill	006	381.385	381.385	0,03	0,04
4. Predumjovi za nabavu nematerijalne imovine	007	0	0	0,00	0,00
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008	0	0	0,00	0,00
6. Ostala nematerijalna imovina	009	0	0	0,00	0,00
II. MATERIJALNA IMOVINA (AOP 011 do 019)	010	629.078.455	600.374.384	53,34	67,05
1. Zemljište	011	170.473.420	170.044.826	14,45	18,99
2. Građevinski objekti	012	310.180.155	299.976.749	26,30	33,50
3. Postrojenja i oprema	013	135.034.518	114.292.895	11,45	12,76
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014	2.103.016	1.856.499	0,18	0,21
5. Biološka imovina	015	10.506.799	11.431.781	0,89	1,28

6. Predujmovi za materijalnu imovinu	016	20.888	2.718.829	0,00	0,30
7. Materijalna imovina u pripremi	017	751.059	44.205	0,06	0,00
8. Ostala materijalna imovina	018	8.600	8.600	0,00	0,00
9. Ulaganje u nekretnine	019	0	0	0,00	0,00
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (AOP 021 do 030)	020	951.624	0	0,08	0,00
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	021	0	0	0,00	0,00
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	022	0	0	0,00	0,00
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	023	578.023	0	0,05	0,00
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	024	0	0	0,00	0,00
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	025	0	0	0,00	0,00
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	026	0	0	0,00	0,00
7. Ulaganja u vrijednosne papire	027	0	0	0,00	0,00
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	028	373.601	0	0,03	0,00
9. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	029	0	0	0,00	0,00
10. Ostala dugotrajna financijska imovina	030	0	0	0,00	0,00
IV. POTRAŽIVANJA (AOP 032 do 035)	031	0	0	0,00	0,00
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	032	0	0	0,00	0,00
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	033	0	0	0,00	0,00
3. Potraživanja od kupaca	034	0	0	0,00	0,00
4. Ostala potraživanja	035	0	0	0,00	0,00
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	036	25.761.048	12.124.148	2,18	1,35
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (AOP 038+046+053+063)	037	512.150.514	272.719.344	43,42	30,46
I. ZALIHE (AOP 039 do 045)	038	408.110.555	228.066.372	34,60	25,47
1. Sirovine i materijal	039	39.964.611	24.892.380	3,39	2,78
2. Proizvodnja u tijeku	040	11.773.524	7.889.716	1,00	0,88
3. Gotovi proizvodi	041	356.172.229	195.173.495	30,20	21,80
4. Trgovačka roba	042	0	0	0,00	0,00
5. Predujmovi za zalihe	043	200.191	110.781	0,02	0,01
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	044	0	0	0,00	0,00
7. Biološka imovina	045	0	0	0,00	0,00
II. POTRAŽIVANJA (AOP 047 do 052)	046	83.528.385	38.453.186	7,08	4,29
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	047	4.234.262	1.540.549	0,36	0,17
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	048	0	0	0,00	0,00
3. Potraživanja od kupaca	049	29.983.715	17.019.536	2,54	1,90
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	050	19.420	11.925	0,00	0,00
5. Potraživanja od države i drugih institucija	051	32.109.774	17.875.802	2,72	2,00
6. Ostala potraživanja	052	17.181.214	2.005.374	1,46	0,22
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (AOP 054 do 062)	053	4.817.271	2.102.268	0,41	0,23

1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	054	0	0	0,00	0,00
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	055	0	0	0,00	0,00
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	056	1.554.519	4.426	0,13	0,00
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	057	0	0	0,00	0,00
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	058	0	0	0,00	0,00
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	059	0	0	0,00	0,00
7. Ulaganja u vrijednosne papire	060	0	0	0,00	0,00
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	061	1.824.668	676.837	0,15	0,08
9. Ostala financijska imovina	062	1.438.084	1.421.005	0,12	0,16
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	063	15.694.303	4.097.518	1,33	0,46
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	064	0	0	0,00	0,00
E) UKUPNO AKTIVA (AOP 001+002+037+064)	065	1.179.430.429	895.404.596	100,00	100,00
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	066	0	0		

Izvor: Rad autora na temelju poslovnih podataka Grupe Termes d.d.

U aktivi Grupe Termes d.d. za 2017. godinu ukupna dugotrajna imovina čini 56,58% aktive, dok kratkotrajna imovina sadržava 43,42% aktive. Najizraženija stavka u dugotrajnoj imovini je materijalna imovina koja čini 53,34 % aktive, dok su u kratkotrajnoj imovini najizraženije stavke zalihe koje čine 34,60% aktive i potraživanja koja čine 7,08 % aktive. U 2018. godini dugotrajna imovina bilježi porast i sad iznosi 69,54% ukupne aktive, dok kratkotrajna bilježi mali pad i sad iznosi 30,46% ukupne aktive.

Tablica 5.: Pasiva bilance vertikalna analiza

PASIVA					
A) KAPITAL I REZERVE (AOP 068 do 070+076+077+081+084+087)	31,01	365.759.656	219.916.042	31,01	24,56
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	12,21	144.000.000	144.000.000	12,21	16,08

II. KAPITALNE REZERVE	0,00	0	0	0,00	0,00
III. REZERVE IZ DOBITI (AOP 071+072-073+074+075)	8,13	95.908.918	95.908.918	8,13	10,71
1. Zakonske rezerve	0,61	7.200.000	7.200.000	0,61	0,80
2. Rezerve za vlastite dionice	2,29	27.020.882	27.020.882	2,29	3,02
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	-2,29	-27.020.882	-27.020.882	-2,29	-3,02
4. Statutarne rezerve	0,00	0	0	0,00	0,00
5. Ostale rezerve	7,52	88.708.918	88.708.918	7,52	9,91
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	9,23	108.816.192	108.069.078	9,23	12,07
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI (AOP 078 do 080)	0,00	0	0	0,00	0,00
1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	0,00	0	0	0,00	0,00
2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	0,00	0	0	0,00	0,00
3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu	0,00	0	0	0,00	0,00
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (AOP 082-083)	10,73	126.514.098	15.909.654	10,73	1,78
1. Zadržana dobit	10,73	126.514.098	15.909.654	10,73	1,78
2. Preneseni gubitak	0,00	0	0	0,00	0,00
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (AOP 085-086)	-9,28	-109.479.552	-143.971.608	-9,28	-16,08
1. Dobit poslovne godine	0,00	0	0	0,00	0,00
2. Gubitak poslovne godine	9,28	109.479.552	143.971.608	9,28	16,08
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	0,00	0	0	0,00	0,00
B) REZERVIRANJA (AOP 089 do 094)	0,28	3.264.493	12.889.790	0,28	1,44
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	0,28	3.264.493	6.387.442	0,28	0,71
2. Rezerviranja za porezne obveze	0,00	0	0	0,00	0,00
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	0,00	0	0	0,00	0,00
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	0,00	0	0	0,00	0,00
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	0,00	0	0	0,00	0,00
6. Druga rezerviranja	0,00	0	6.502.348	0,00	0,73
C) DUGOROČNE OBVEZE (AOP 096 do 106)	13,33	157.237.545	138.007.303	13,33	15,41
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	0,00	0	0	0,00	0,00
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	0,00	0	0	0,00	0,00
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	0,00	0	0	0,00	0,00

4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	0,00	0	0	0,00	0,00
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	0,16	1.915.814	789.206	0,16	0,09
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	12,73	150.088.214	132.148.580	12,73	14,76
7. Obveze za predujmove	0,00	0	0	0,00	0,00
8. Obveze prema dobavljačima	0,00	0	0	0,00	0,00
9. Obveze po vrijednosnim papirima	0,00	0	0	0,00	0,00
10. Ostale dugoročne obveze	0,00	0	0	0,00	0,00
11. Odgođena porezna obveza	0,44	5.233.517	5.069.517	0,44	0,57
D) KRATKOROČNE OBVEZE (AOP 108 do 121)	55,38	653.168.735	524.591.461	55,38	58,59
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	7,13	84.135.940	73.224.222	7,13	8,18
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	10,36	122.221.227	174.516.897	10,36	19,49
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	0,00	0	0	0,00	0,00
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	0,00	0	0	0,00	0,00
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	0,11	1.317.108	1.444.342	0,11	0,16
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	10,00	117.997.982	175.655.822	10,00	19,62
7. Obveze za predujmove	0,20	2.344.349	4.800.989	0,20	0,54
8. Obveze prema dobavljačima	26,16	308.522.509	88.912.590	26,16	9,93
9. Obveze po vrijednosnim papirima	0,00	0	0	0,00	0,00
10. Obveze prema zaposlenicima	0,20	2.398.722	2.142.235	0,20	0,24
11. Obveze za poreze, doprinose i sličana davanja	0,18	2.068.329	2.566.999	0,18	0,29
12. Obveze s osnove udjela u rezultatu	0,00	0	0	0,00	0,00
13. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	0,00	0	0	0,00	0,00
14. Ostale kratkoročne obveze	1,03	12.162.569	1.327.365	1,03	0,15
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	0,00	0	0	0,00	0,00
F) UKUPNO – PASIVA (AOP 067+088+095+107+122)	100,00	1.179.430.429	895.404.596	100,00	100,00

Izvor: Rad autora na temelju poslovnih podataka Grupe Termes d.d.

U pasivi Grupe Termes d.d. za 2017. ukupan udio za kapital iznosi 31,01%, za dugoročne obveze 13,33 %, a za kratkoročne 55,38%. Pasiva u 2018. godini sačinjena je 24,56% kapitala, 15,41% od dugoročnih obveza te 58,59% od kratkoročnih obveza.

Tablica 6.: Račun dobiti i gubitka vertikalna analiza

RAČUN DOBITI I GUBITKA
u razdoblju 01.01.2018 do 31.12.2018

u kunama

Naziv pozicije	AOP ozna ka	2017.	2018.	povećanj e/smanje nje 2017. u %	povećanje/s manjenje 2018. u %
1	2	3	4		
I. POSLOVNI PRIHODI (AOP 126 do 130)	125	604.529.232	480.744.117	97,89	97,89
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	126	43.837.360	31.929.238	7,10	6,50
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	127	464.874.688	366.699.141	75,28	74,67
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	128	14.885.417	15.290.006	2,41	3,11
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	129	5.765.756	422.261	0,93	0,09
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	130	75.166.011	66.403.471	12,17	13,52
II. POSLOVNI RASHODI (AOP 132+133+137+141+142+143+146+153)	131	719.304.337	581.079.563	116,48	118,32
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	132	-169.895.031	146.685.235	-27,51	29,87
2. Materijalni troškovi (AOP 134 do 136)	133	629.427.533	286.040.224	101,93	58,24
a) Troškovi sirovina i materijala	134	495.781.668	189.250.865	80,28	38,53
b) Troškovi prodane robe	135	46.027.940	40.171.700	7,45	8,18
c) Ostali vanjski troškovi	136	87.617.925	56.617.659	14,19	11,53
3. Troškovi osoblja (AOP 138 do 140)	137	35.301.071	34.102.566	5,72	6,94
a) Neto plaće i nadnice	138	22.314.913	21.657.731	3,61	4,41
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	139	7.994.288	7.662.813	1,29	1,56
c) Doprinosi na plaće	140	4.991.870	4.782.022	0,81	0,97
4. Amortizacija	141	50.634.005	44.324.155	8,20	9,03
5. Ostali troškovi	142	12.358.511	8.333.899	2,00	1,70
6. Vrijednosna usklađenja (AOP 144+145)	143	135.126.899	23.057.335	21,88	4,69
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	144	0	0	0,00	0,00
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	145	135.126.899	23.057.335	21,88	4,69
7. Rezerviranja (AOP 147 do 152)	146	890.997	3.065.076	0,14	0,62
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	147	890.997	3.065.076	0,14	0,62
b) Rezerviranja za porezne obveze	148	0	0	0,00	0,00
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	149	0	0	0,00	0,00
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	150	0	0	0,00	0,00
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	151	0	0	0,00	0,00
f) Druga rezerviranja	152	0	0	0,00	0,00
8. Ostali poslovni rashodi	153	25.460.352	35.471.073	4,12	7,22
III. FINANCIJSKI PRIHODI (AOP 155 do 164)	154	13.002.277	10.379.209	2,11	2,11
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	155	0	0	0,00	0,00

2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima	156	0	0	0,00	0,00
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	157	0	0	0,00	0,00
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	158	138.238	88.996	0,02	0,02
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	159	0	0	0,00	0,00
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	160	0	0	0,00	0,00
7. Ostali prihodi s osnove kamata	161	12.860.326	9.807.712	2,08	2,00
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	162	0	0	0,00	0,00
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	163	0	0	0,00	0,00
10. Ostali financijski prihodi	164	3.713	482.501	0,00	0,10
IV. FINANCIJSKI RASHODI (AOP 166 do 172)	165	30.888.914	38.944.409	5,00	7,93
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	166	3.608.568	8.300.383	0,58	1,69
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	167	0	0	0,00	0,00
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	168	27.280.346	30.381.415	4,42	6,19
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	169	0	0	0,00	0,00
5. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	170	0	33.076	0,00	0,01
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	171	0	0	0,00	0,00
7. Ostali financijski rashodi	172	0	229.535	0,00	0,05
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	173	0	0	0,00	0,00
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	174	0	0	0,00	0,00
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	175	0	0	0,00	0,00
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	176	0	0	0,00	0,00
IX. UKUPNI PRIHODI (AOP 125+154+173 + 174)	177	617.531.509	491.123.326	100,00	100,00
X. UKUPNI RASHODI (AOP 131+165+175 + 176)	178	750.193.251	620.023.972	121,48	126,25
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 177-178)	179	-132.661.742	-128.900.646	-21,48	-26,25
1. Dobit prije oporezivanja (AOP 177-178)	180	0	0	0,00	0,00
2. Gubitak prije oporezivanja (AOP 178-177)	181	-132.661.742	-128.900.646	-21,48	-26,25
XII. POREZ NA DOBIT	182	-23.182.190	15.070.962	-3,75	3,07
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 179-182)	183	-109.479.552	-143.971.608	-17,73	-29,31
1. Dobit razdoblja (AOP 179-182)	184	0	0	0,00	0,00
2. Gubitak razdoblja (AOP 182-179)	185	-109.479.552	-143.971.608	-17,73	-29,31

Izvor: Rad autora na temelju poslovnih podataka Grupe Termes d.d.

U 2017. godini ukupni poslovni prihodi iznose 604.529.232 kuna, odnosno 97,89 % ukupnih prihoda, dok su sljedeće 2018. godine ukupni poslovni prihodi nešto niži u odnosu na 2017. I iznose 480.744.117 kuna, i bilježe pad, ali u ukupnim prihodima iznose 97,89%.

Ukupni poslovni rashodi u 2016. godini iznose 719.304.337 kuna ili čak 116,48% od ukupnih prihoda Grupe Termes te godine, a sljedeće godine ukupni poslovni padaju na 581.079.563kn, ali poduzeće bilježi pad pa udio ukupnih poslovnih rashoda u ukupnim prihodima raste na 118,32%.

Financijski prihodi u 2018. godini bilježe pad u odnosu na 2017. godinu i oni iznose 10.379.209, dok u 2017. Iznose 13.002.277, a financijski rashodi u 2018. Godini s 5,00% na 7,93 % udjela u ukupnim prihodima.

5. Zaključak

U ovom završnom radu izrađena je financijska analiza Grupe Termes d.d. pomoću horizontalne i vertikalne analize poduzeća, koja je upotpunjena teorijskim djelom. Dobiveni rezultati pojašnjavaju poslovanje Termes d.d. i stavljaju u odnos 2017. I 2018. godinu poslovanja te ostvarenih rezultata.

Nakon poslovanja s dobitkom u 2017. godini, Grupa Termes d.d. u 2018. ostvaruje nešto slabije rezultate sa gubitkom, u kojima su vidljivi veliki rashodi u odnosu na prihode. Te se može reći kako 2018. Godina nije godina Termesa. Poduzeće svakako ne bi trebalo nastaviti raditi u ovom smjeru i sa ovakvim rezultatima, jer bi to značilo i gašenje toga društva. Poduzeće bi se u budućnosti svakako trebalo posvetiti održavanju likvidnosti, upravljanju financijskim obvezama te upravljanju rizicima.

Tijekom procesa analize koriste se različiti postupci i metode analiziranja. Tako se za horizontalnu analizu koriste komparativni financijski izvještaji koji daju mogućnost usporedbe pojedinih bilančnih stavki tijekom više obračunskih razdoblja, dok se strukturni financijski izvještaji koriste u procesu vertikalne analize gdje se uspoređuju bilančne pozicije tijekom jedne godine. Za izračun financijskih izvještaja korišteni su podatci koji su javno dostupni i objavljeni u Registru godišnjih financijskih izvještaja Fine, te sa same stranice Grupe Termes.

Literatura :

1. (Mrša, Josipa ; Čičak, Josip, Računovodstvo, revizija i financije (0353-8087) **XXVI** (2016), 10.; 154-156, CROSBİ).
2. (Žager i drugi, 2003:28). Računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, D Gulin, F Spajić, I Spremić, S Tadijančević, V Vašiček- 2003.
3. Belak V. (et al, 2008:175) Kreativno računovodstvo i njegov utjecaj na financijske izvještaje,
4. Bolfek, B., Stanić, M., & Knežević, S. (2012). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke. Ekonomski vjesnik: Review of Contemporary Entrepreneurship, Business, and Economic Issues, 25(1), 146-167.
5. Brekalo, F. (2004), Revizija financijskih izvještaja: priručnik za praktičnu upotrebu. Zagreb: Faber & Zgombić Plus
6. Crnković, Mijoč, Mahaček, 2010:127) Mijoč, I., Crnković, L., Mahaček, D (2010). Osnove revizije. Osijek: Ekonomski fakultet u Osijeku.
7. Dečman, N. (2012). Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj,
8. Grupa autora (Gulin D., Žager L., Tušek B.) III. izmijenjeno izdanje. Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika Zagreb, 2010.
9. Novak, B., (2002) Odlučivanje u financijskom upravljanju. Osijek: Grafika d.o.o.
10. Parać, B. (2013). Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje. Zaprešić: Visoka škola za poslovanje i upravljanje s pravom javnosti „Baltazar Adam Krčelić“.,
11. Ranogajec Lj. (2009.): Računovodstvo u poljoprivredi, Poljoprivredni fakultet u Osijeku, Osijek
12. Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja // Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja –Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2008, Žager, Lajoš; Sever, Sanja
13. Vuko T.(2016), Analiza financijskih izvješća, nastavni materijali, Ekonomski fakultet u Splitu, Split
14. Žager, K.; Mamić Sačer, I.; Sever, S.; Žager, L. (2008.). Analiza financijskih izvještaja. Zagreb : Masmedia.

15. Žager, Mališ Sever, Mamić Sačer, Ježovita, & Žager, 2017; ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje

Internet izvori :

- (izvor: doktorska disertacija, Josip Čičak, FER VRIJEDNOST ELEMENATA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA, Ekonomski fakultet Rijeka, 2018.) (12.07.2020.)
- (Izvor: <http://www.termesgrupa.hr/hr/index.php/o-nama.html>) (11.07.2020.)
- (izvor: <https://www.alkascript.hr/>) (11.07.2020.)
- (izvor: <https://www.hanfa.hr/>) (11.07.2020.)
- (izvor: <https://www.poslovni.hr/trzista/bilanca-je-najvazniji-dokument-tvrtke-149649>). (11.07.2020.)
- (izvor: završni rad, Marija Biondić, Sveučilište Jurja Dobrile, Pula 2017.) (12.07.2020.)
- (izvor: <https://www.racunovodja.hr/33/mjerenje-elemenata-financijskih-izvje-taja-uniqueidmRRWSbk196E4DjKFq6pChBZsCk8bXzARdeJ4z5ar7GS6pCmJDE-N7A/>) (12.07.2020.)
- (Konceptualni okvir za financijsko izvještavanje, IFRS Foundation) <http://www.srr-fbih.org/File/Download?idFi=261> (12.07.2020.)
- (izvor: http://www.efos.unios.hr/analiza-financijskih-izvjesca/wp-content/uploads/sites/257/2019/03/AFI-Pred2_2019.pdf) (13.07.2020.)
- (izvor: <https://www.poslovni.hr/kako-su-uspjeli-znate-li-cemu-sluzje-informacije-o-novcanom-toku-229364>) (14.07.2020.)
- <http://www.termesgrupa.hr/hr/index.php/odnosi-s-investitorima/financijska-izvjea/kon-solidirana.html> (14.07.2020.)
- <https://www.fina.hr/predaja-financijskih-izvjestaja> (15.07.2020.)

Zakoni:

- Narodne novine (2015): Pravilnik o načinu vođenja Registra godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 78/15, 134/15.
- Zakon o računovodstvu, Narodne novine br. 109/07

Popis slika:

Slika 1.: Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja (izvor: Dr.sc Hrvoje Perčević
Efzg.unizg prezentacija) (11.07.2020.)

Slika 2.: Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja (izvor: Dr.sc Hrvoje Perčević
Efzg.unizg prezentacija) (11.07.2020.)

Slika 3. Temeljna struktura bilance

(izvor: <https://www.teb.hr/novosti/2013/cemu-menadzerima-sluzi-bilanca/>)(12.07.2020.)

Slika 4. Račun dobiti i gubitka primjer

(izvor: <http://www.ekonomskirjecnik.com/definicije/neto-dobit.html>) (13.07.2020.)

Slika 5. grupacija Termes, tvrtke kćeri

(izvor: <http://www.termesgrupa.hr/hr/index.php/o-nama.html>) (14.07.2020.)

Tablice:

Tablica 1. :Aktiva bilance horizontalna analiza (izrada autora)

Tablica 2.: Pasiva bilance horizontalna analiza (izrada autora)

Tablica 3.:Račun dobiti i gubitka horizontalna analiza (izrada autora)

Tablica 4.: vertikalna analiza aktive bilance (izrada autora)

Tablica 5.: Pasiva bilance vertikalna analiza (izrada autora)

Tablica 6.: Račun dobiti i gubitka vertikalna analiza (izrada autora)